

162

La llinda

(ALDC, II, 226. La llinda)

La *llinda* és la ‘fusta o pedra travessera que descansa sobre els dos muntants d’una porta i descarrega la paret superior’; el nom ocupa una bona part del Principat, amb les var. *linda* 34, 38, 45, 47, 48, 61, 105, 109, sense palatalització de L-, *inda* 21, amb desaglutinació *linda* > l’*inda*, els der. *llindera* 22, 32 i *llindanera* 16 i els compostos *rellinda* 86 i *sobrellinda* 88. Podria derivar del llat. LIMITE, d’acord amb el cast. *linde*, però la -a de *llinda* fa pensar més aviat en una atracció de LĪMĪNA, plural de LIMEN, -INIS ‘llinda; llindar’, canviat en *LIMITA i d’aquí **limesda* > *linda*, *llinda* (DECat). Afí a aquests mots és *llindar* (amb var. com *lindar* 129, 132, 137, 139, 151; *dindar* 23; *guindar* 126, 133; *riandar* 92), que s’estén per una àrea important del nord valencià i del sud nord-occidental, procedent d’una substantivació de l’adj. llat. LIMITARIS ‘que separa o marca límits’, adaptat al significat dels seus afins LIMEN, -INIS ‘llindar’, ‘porta d’entrada’, i LIMINARIS ‘pertanyent al llindar, a les entrades’ (DECat); de *llimidar*, conservat en parlarres 90, 100-102, es va passar a *llindar* i després a *llindar* per assimilació a la dental; en la llengua antiga, segons Coromines, era freqüent el seu significat de ‘peça travessera de baix de la porta’, però avui coneix una àrea minsa (veg. mapa 163); de fet, la confusió entre els dos conceptes era freqüent ja en el llat. LIMEN i va continuar en català (‘linda

de baix’/ ‘linda de alt’, O. Pou, s. XVI). *Joval*, dels parlars pallaresos i ribagorçans (amb la var. *xoval*, *xoal*), és un der. de *jou* (< llat. IŪGU) amb el sufix -al (< llat. -ALE) perquè és de fusta i recolza els extrems sobre els brancals. *Solera* és un der. de *sola* 17, 173, 181, que alhora ho és de *sòl* (< llat. SOLUM), que semblaria més adequat per a ‘llindar’, però que és un altre exemple de la confusió de *llinda* amb *llindar* (veg. també *brancal* 84, 157, 185).

Altres designacions menys esteses giren entorn: a) de la idea de ‘biga’: *cabiró* 184, *biga* 14, 79, 169, 190, *jàssera* 73, 172, 174, 180, 182; b) de la de ‘carregar’: *carregador* 160, *biga carregadora* 162; c) de la matèria de què està feta: *peira* 7, *pedra forana* 26, *llosa* 63, *llosana* 26; d) de la de ‘travessa’: *travessa* 8, 84, *travesser* 73, 106, 174, 186, *travessera* 123; e) de la de ‘arc’: *arc* 131, *arc de la porta* 60, *arcada* 142, *pont* 131; f) de la de ‘portal’ o la seva situació respecte d’aquest: *portal* 43, 52, 55, 56, 61, 178, *portalada* 125, 146, *sobreportal* 108, 111, 115, 116, 131; g) de la de ‘part alta’: *cabeçal* 87, 93, 94, *capialçat* 184, 187, 189, *paladar* 75; h) de la de ‘sosteniment’: *llomera* 183. L’alg. *emposta* 85 podria ser un deverbal de *empostar*, der. de *post*.

Llinda i *llindar* són els mots normatius.

